

Prenumerata miejscowa:

bez odnośnika:

Na rok . . . 9 rsr.

„ 6 miesięcy . . . 4 50 k.

„ 3 miesiące . . . 2 25 k.

„ 1 miesiąc . . . 75 k.

Za odnośnienie dopłaca się

za 5 kop. miesięcznie.

DZIENNIK WARSZAWSKI

Prenumerata zamiejscowa

z odryskiem pocztą:

Na rok . . . 12 rsr.

„ 6 miesięcy . . . 6 „

„ 3 miesiące . . . 3 „

„ 1 miesiąc . . . 1 „

Prenumerata przyjmuje się: w Warszawie, w głównym kantorze Redakcji przy ulicy Miodowej Nr. 487 i w innych jej kantorach miejskich: — w St. Petersburgu, w księgarni A. T. Bazunowa na Newskim Prospekcie w domu Olchynowej; w Moskwie, w księgarni J. S. Sołowiewa.

ROK DZIESIĄTY.

Za ogłoszenia pobiera się: za jeden raz sześć kopiejek od wiersza druku lub jego miej. sca, za dwa razy, dziewięć kopiejek, za trzy razy, dwanaście kopiejek i t. d. — Oddzielne numery sprzedają się po 5 kopiejek.

WYCHODZI CODZIENNIE, PRÓCZ DNI NIEDZIELNYCH I ŚWIĄTECZNYCH.

Kalendarz prawosławny.

W niedzielę, 28 paźd. (9 listop.) — św. Terentia męcz.

W poniedziałek, 29 paźd. (10 listopada), — św. Anastasii pr. m.

We wtorek, 30 października (11 listopada), — św. Zinowija m.

Słońce wst. o godz. 7 min. 9; zach. o godz. 4 min. 18.

Spostrzeżenia meteorologiczne

dostarczane przez obserwatorium warszawskie.

Dnia 26 Października (7 Listopada) 1873 roku.

Ciepłota powietrza w cieniu	Temper. powietrza pod cieńszą warstwą	Wilgoć %	Kierunek wiatru
g. 7	743.2	+ 9.9	87
1	746.1	+ 10.2	89
3	748.6	+ 6.5	98

Kalendarz rzymsko-katolicki.

W niedzielę, 28 paźd. (9 listopada), — św. Teodora męcz.

W poniedziałek, 29 paźd. (10 listopada), — św. Andrzeja z Aw.

We wtorek, 30 października (11 listopada), — św. Marcina b.

Wysokość wody na Wiśle stóp 1 cali 2.

* *Gonier*. Urzędowy zamieszcza następujący telegram: *Liwoja*, 24 października. Jego Cesarska Wysokość Wielki Książę Michał Mikołajewicz, z Najdosłojniejszą Rodziną, raczył wyjechać wieczorem o godzinie 6 po południu na Kaukaz.

DZIAŁ URZĘDOWY.

Okólnikowa Odezwia Naczelnika Głównego Zarządu Spraw Prasowych do Naczelników Gubernij.

(12 października 1873 roku, Nr. 6,125).

Dyrektor Cesarskiej Biblioteki Publicznej zawiadamia, że liczące z drukowanych i litografowanych wydań, mające, według prawa, być dostarczane do biblioteki, pomimo wszelkich przesłanek przez nią środków, nie są dostarczane tej instytucji. Z tego powodu, sekretarz stanu Deljanow prosi o wydanie rozporządzenia co do nieochybnego dostarczania biblioteczne, na zasadzie art. 79 Ust. Cenz., następujących wydań:

1. Litografowanych notatek, wydawanych przez profesorów i wykładowców w wyższych i średnich zakładach naukowych.

2. Oddzielnych odbitek artykułów, zamieszczanych tak w prywatnych, jak i w rządowych pismach periodycznych.

3. Nut muzycznych, tak ze słowami, jak i bez dołączenia słów.

4. Rycin, sztychów, wszelkiego rodzaju obrazów litografowanych, oraz rysunków, planów i map.

Według znajdujących się w aktach wydawnictwa Cenzury wiadomości, okazuje się, że liczące drukarnie i litografie, drukujące lekcje i notatki naukowe, oddzielne odbitki artykułów z pism periodycznych, nuty bez dołączenia słów, rysunki, plany i mapy, uważają dla siebie za nieobowiązkowe składanie tych plodów do właściwych instytucji cenzurowych w wymaganej przez art. 79 Ust. Cenz. liczbie egzemplarzy.

W skutku tego z polecenia Zarządzającego Ministerstwem Spraw Wewnętrznych, mam honor najuprzejmiej prosić was, szanowne panie, o rozkazanie osobom, czuwającym nad drukarniami, litografiami i t. p. zakładami w powierzonych panu gubernij, aby wyjaśnili utrzymującym te zakłady, że ponieważ na zasadzie Najwyższego rozkazu z 2 kwietnia 1846 r., litografowane lekcje, powinny być, w miarę ich wydawania, dostarczane Cesarskiej Bibliotece Publicznej, na równi z innymi plodami drukowni, pod zawiadywaniem jakiegokolwiek wydawnictwa znajdującego się zakłady naukowe, na mocy zaś art. 12 Rozdz. III, czasowych przepisów drukowych z 6 kwietnia 1865 r. (Zb. Praw t. XIV Ust. Cenz. dod. do art. 5 w przedl. 1868 r.), oddskładania postanowionej liczby egzemplarzy uwalniają one tylko ogłoszenia mające za przedmiot potrzeby powszedniego życia, przeto wymienione przez dyrektora Cesarskiej Biblioteki Publicznej plody powinny być nieochybnie dostarczane miejscowym albo najbliższym instytucjom cenzurowym, dla przesłania pomienionej bibliotece i innym instytucjom, wskazanym w art. 79 Ust. Cenz. Następnie winni niezachowania przepisów o dostarczaniu instytucjom cenzurowym postanowionej liczby egzemplarzy, powinni być pociągani do odpowiedzialności według art. 29 Ust. o Karach wymierzanych przez sędziów pokoju.

* W Nr. 88 „Zbioru Postanowień i Rozporządzeń Rządu” za 1873 r. są zamieszczone:

Najwyższy rozkaz, 22 sierpnia 1873 roku, o ustanowieniu w djecezi Kiszyniewskiej budowniczego djecejalnego.

Najwyżej zatwierdzona, 8 września 1873 roku, uchwała Rady Wojennej w kwestji nadania gruntów karanym urzędnikom wojsk kozackich i ich rodzinom.

Przedstawienia Zarządzającego Ministerstwem Sprawiedliwości do Rządzącego Senatu:

5 października 1873 roku. W przedmiocie wynagrodzenia komorników sądowych, przy Zjeździe Sędziów Pokoju Kowieńskiego okręgu sądowo-pokoju.

11 października. W przedmiocie wynagrodzenia komorników sądowych przy Zjazdach Sędziów Pokoju: Grodzieńskim, oraz Mohylewskim i Hajajńskim (w gubernji Podolskiej), Włodzimiersko-wołyńskim (w gubernji Wołyńskiej), Borysowskim (w gubernji Minskiej), Białostocko-Sokolskim (w gubernji Grodzieńskiej), i Czchiryskim (w gubernji Kijowskiej).

Doniesienia Ministra Finansów do Senatu Rządzącego:

15 października 1873 roku. O cenie kaucyjnej bezimiennych biletów Towarzystwa Kredytu Wzajemnego St. Petersburgskiego Ziemstwa Powiatowego.

Q. założeniu Stowarzyszeń pożyczkowych i oszczędności:

15 października. Pawłowski — w osadzie zakładu Pawłowski, w powiecie Ochanskim, w gubernji Bormskiej.

— Ternowskiego — we wsi Ternowie, w powiecie Tiraspolskim, w gubernji Chersońskiej.

Ustawa Dobrzelińskiego Stowarzyszenia cukrowni.

(Najwyżej zatwierdzona 3 sierpnia 1873 r.)

Dyrekcja Stowarzyszenia, jej prawa i obowiązki.

(Dalszy ciąg *).

§ 19. Pierwotnie wybrani członkowie Dyrekcji i zastępcy corocznie wychodzą dopiero po upływie dwóch lat od ich wstąpienia, i przy tem w następującym porządku: po upływie dwóch lat wychodzi jeden członek i jeden zastępca, losem, i na miejsce ubywających wybierają się nowi członkowie Dyrekcji i zastępcy, bez wychodzą corocznie po jednemu, według starszeństwa wstąpienia. Ubyli członkowie i zastępcy mogą być wybrani na nowo. Zastępca, który wstąpił na miejsce ubylego członka, pozostaje w Dyrekcji do upływu terminu, na jaki był wybrany ubylem członkiem Dyrekcji.

Uwaga. W razie jawnej bezskuteczności i szkody włości działu członków Dyrekcji i zastępców, oraz ujawnionej niezdolności do zarządzania interesami Stowarzyszenia, takowi mogą być usuwani za decyzją ogólnego zebrania właścicieli udziałów i przed ukoniecznieniem terminu ich służby.

§ 20. Dla ważności decyzji Dyrekcji potrzebna jest obecność trzech członków lub zajmujących ich miejsce zastępców.

§ 21. Członkowie Dyrekcji wybierają corocznie po dorocznem Ogólnem Zebraniu, z grona swego, prezesa. Na wypadek nieobecności prezesa wybiera się czasowo prezydenty.

§ 22. Za prace swe pod względem zawiadywania interesami Stowarzyszenia członkowie Dyrekcji pobierają oznaczoną placę, albo wynagrodzenie procentowe według wyznaczenia pierwszego Ogólnego Zebrania właścicieli udziałów.

§ 23. Dyrekcja zbiera się w miarę potrzeby, ale w każdym razie nie mniej jak raz na miesiąc; takowa rozporządza wszystkimi interesami i kapitałami stowarzyszenia. Do obowiązków jej należą a) przyjmowanie od wstępujących do Stowarzyszenia osób przypadających za udziały pieniędzy i wydawanie udziałów, emisja obligacji, czuwanie nad regularną wypłatą procentów od obligacji i umorzenia ostatnich; b) urządzenie według form handlowych buchalterji, kasy i prowadzenia korespondencji, oraz układanie, na zasadzie §§ 29-31 rocznych sprawozdań, budżetu i planu czynności; c) mianowanie niezbędnych do służby w stowarzyszeniu osób, z wyznaczeniem im przedmiotów za trudnień i placę, oraz ich uwalnianie; d) kupno dla cukrowni materiałów i sprzedaż wyrobów takowej, tak za gotowe pieniądze jak i na kredyt; e) ubezpieczanie majątku Towarzystwa; f) zawieranie kontraktów i umów; g) w ogóle wszystkie obroty handlowe, do sfery czynności Stowarzyszenia należące, w granicach, ustanowionych przez Ogólne Zebranie. Bliższy porządek czynności Dyrekcji, granice jej praw i obowiązki określa instrukcja, zatwierdzana i zmieniana przez Ogólne Zebranie.

§ 24. Dyrekcja dokonywa rozehody według budżetów zatwierdzonych przez Ogólne Zebranie właścicieli udziałów, któremu pozostawia się określenie, do jakiej sumy Dyrekcja może wydatkować po nad preliminarz budżetowy, w wypadkach niecierpiących zwłoki, z odpowiedzialnością Dyrekcji przed Ogólnem Zebraniem właścicieli udziałów za konieczność następstwa tego rozehodu; o każdym takim rozehodzie powinno być przedstawione do uznania pierwszego Ogólnego Zebrania.

§ 25. Cała korespondencja w interesach Stowarzyszenia odbywa się w imieniu Dyrekcji, z podpisem członka Dyrekcji. Przez dwóch członków Dyrekcji lub zajmujących ich miejsce zastępców powinny być podpisane: a) weksle; b) plenipotencje; i c) kontrakta i umowy.

§ 26. Ponieważ Dyrekcja działa w charakterze pełnomocnika Stowarzyszenia, przeto w koniecznych co do jego interesów wypadkach należy się jej prawo starania się u władz rządowych i zwierzchników, bez oddzielnej na to plenipotencji; również pozwala się Dyrekcji upoważniać do tego jednego z członków Dyrekcji; osoba postronna może być upoważniona przez Dyrekcję do prowadzenia jakiegokolwiek bądź interesu, nie inaczej jak za pomocą udzielenia jej ustanowionej plenipotencji. Lecż w sprawach sądowych, w miejscowościach gdzie już są wprowadzone w wykonanie Ustawy Sądowej z 20 listopada 1864 r., zachowuje się art. 27 Ust. Post. Cyw.

Uwaga. W wypadkach, kiedy Dyrekcja upoważniona do siebie jednego z swych członków lub osobę postronną do zawiadywania wydziałem gospodarczym, Dyrekcja odpowiada przed Towarzystwem za wszystkie rozporządzenia, wydane na tej zasadzie przez pełnomocnika.

§ 27. Decyzje Dyrekcji wprowadzają się w wykonanie większością głosów, a kiedy większości nie będzie, sporny przedmiot przenosi się do decyzji Ogólnego Zebrania właścicieli udziałów, któremu przedstawia

*) Patrz Nr. 221 Dziennika Warszawskiego.

wiają się i wszystkie kwestje, co do których Dyrekcja lub Komisja Rewizyjna uznają za konieczne działać za ogólną zgodą właścicieli udziałów, lub które na zasadzie niniejszej Ustawy i zatwierdzonej przez Ogólne Zebranie instrukcji nie podlegają rozstrzygnięciu Dyrekcji.

§ 28. Członkowie Dyrekcji i zastępcy pełnią swe obowiązki na zasadzie ogólnych praw i postanowień w niniejszej ustawie zawartych, a w razie rozporządzeń przeciwnych prawu, przekroczenia granic władzy, bezczynności i pogwałcenia tak niniejszej Ustawy, jak i postanowień Ogólnych Zebrań właścicieli udziałów, podlegają odpowiedzialności przed Stowarzyszeniem na ogólnej podstawie prawa.

Rachunkowość w interesach Stowarzyszenia, rozdział zysku i wypłata dywidendy.

§ 29. Za każdy rok upłyniony Dyrekcja Stowarzyszenia obowiązana jest przedstawić do uznania Ogólnego Zebrania właścicieli udziałów, nie później jak w październiku, z podpisem wszystkich członków Dyrekcji lub zajmujących ich miejsce zastępców, szczegółowe sprawozdanie i bilans jego obrotów, ze wszystkimi należąciami do niego książkami, rachunkami, dokumentami i aneksami. Drukowane egzemplarze rocznych sprawozdań i bilansów rozdaje się w Dyrekcji Stowarzyszenia dwa tygodnie przed rocznem Ogólnem Zebraniem wszystkim właścicielom udziałów oznajmując im życzenie otrzymania takowego; książki Dyrekcji z wszystkimi rachunkami, dokumentami i aneksami także otwierają się dla właścicieli udziałów na dwa tygodnie przed Ogólnem Zebraniem.

§ 30. Sprawozdanie powinno zawierać z należytymi szczegółami następujące pozycje: a) stan kapitału zakładowego, obligacyjnego i zapasowego i wypłaty eo do drugiego kapitału umorzenia i procentu od niego, przy czem kapitały Stowarzyszenia zawierające się w papierach procentowych powinny być wykazywane nie wyżej kursu ich w dniu układania bilansu nabyte, jeżeli zaś kurs ich w dniu układania bilansu jest niższy od ceny kupna, to wartość papierów powinna być wykazana według kursu giełdowego; b) ogólny przychód i rozchód za czas, za który przedstawia się sprawozdanie, z wykazaniem w nich każdej pozycji oddzielnie tak pod względem kupna materiałów i t. p., jak i pod względem sprzedaży wyrobów; c) szczegółowe sprawozdanie o wydatkach na placę cjejalistom Stowarzyszenia i na inne rozehody zarządu; d) o obecnym majątku Stowarzyszenia i szczegółnie o zasobach fabrycznych; e) rachunek wierzytelności Stowarzyszenia u innych osób i tych ostatnich u Stowarzyszenia; f) rachunek czystego zysku i strat, i przybliżony rozdział czystego zysku. (d. c. n.).

* W rozkazie do wojsk Warszawskiego okręgu wojskowego, 16 października 1873 roku, jest zamieszczone: Naczelnik 1-ej brygady strzelców, generał-major Dochturów — otrzymał urlop z powodu interesów familijnych, do St. Petersburga i gubernji Orłowskiej, na dni dwadzieścia osm.

Podpisano: Głównodowodzący,
Generał-Feldmarszałek hrabia Berg.

* Przez postanowienie Plockiej Izby Skarbowej z 18 października r. b., urzędnik kancelaryjny Plockiego Rządu Gubernjalnego Władysław Wiśniewski — przeniesiony do tej Izby, od 20 października 1873 r.

* Przez postanowienie Plockiej Izby Skarbowej z 18 października r. b., ofcjalista kancelaryjny tej Izby Romuald-Józef Kostecki — został uwolniony ze służby, od 29 sierpnia r. b.

* *Warszawska Izba Skarbowa*, mając na uwadze, że termin ustanowiony § 30 Najwyżej zatwierdzonej 9 lutego 1865 roku Ustawy o opłatach za prawo handlu i przemysłu, do wykupu dowodów handlowych na rok przyszły 1874, z d. 1 (13) listopada r. b. rozpoczyna się, a z dniem 31 grudnia (12 stycznia) 1874 r. upływa, podaje do wiadomości handlujących i rzemieślników w mieście Warszawie i gubernji Warszawskiej, że ci bezwarunkowo obowiązani są zapoznać się z oznaczonym terminem w ustanowione dowody handlowe na rok następujący § 113, 1874; w przeciwnym bowiem razie ulegną oznaczonym § 113, 115, 117 pomienionej Ustawy, karom pieniężnym, a należące do nich zakłady handlowe i przemysłowe, z rozporządzenia Izby Skarbowej zamknięte zostaną.

DZIAŁ WĘWĘTRZNY.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

* Nadesłano nam pierwsze sprawozdanie o stanie radomskiej rady gubernialnej dobroczynności publicznej i zostających pod jej zarządem zakładów dobroczynnych, od 1-go września 1870 roku, t. j. od dnia rozpoczęcia przez tę radę jej czynności, do 1-go stycznia 1872 r. Przytaczamy z tego sprawozdania niektóre ciekawsze szczegóły.

Pod zarządem rady gubernialnej i rad powiatowych dobroczynności publicznej w gubernji radomskiej znajdowało się w ostatnich czasach: 5 szpitali, 3 ochrony dla dzieci, 5 domów schronienia dla starców, 1 sklep ubogich i 1 lombard. Zakłady te rozmieszczone są w gubernji jak następuje:

Szpitala cywilne: 1) szpital św. Kazimierza, na 60 łóżek, w mieście Radomiu; 2) szpital starożakonných, na 200 łóżek, w temże mieście; 3) szpital św. Leona, na 20 łóżek, w mieście Opatowie; 4) szpital św. Władysława, na 25 łóżek, w mieście Opocznie; i 5) szpital św. Duchy, na 45 łóżek, w m. Sandomierzu. We wszystkich tych szpitalach znajdowało się 1-go stycznia 1871 roku 204 chorych, w 1871 roku przyjęto 1,964 chorych, ogółem przeto w 1871 roku leczyło się w nich 2,168 chorych; z tych wyzdrowiało 1,716, opuściło szpital z powodu niewyleczalności lub dla innych przyczyn 28, zmarło 226; ubyło przeto ogółem 1,970, tak iż, z dniem 1-m stycznia 1872 roku pozostawało we wszystkich szpitalach 198 chorych. Śmiertelność przedstawiała w przecieciu stosunek jak 1 do 9,5.

Domy schronienia są następujące: 1) główny dom schronienia dla starców w Radomiu; 2) dom schronienia w Sandomierzu; 3) dom przytulku dla starców przy parafji św. Pawła, w Sandomierzu; 4) dom schronienia w Opocznie; i 5) dom przytulku w Staszowie. We wszystkich tych domach znajdowało w 1871 r. schronienie 44 starców obojej płci, w ciągu tegoż roku przyjęto 7 starców, opuściło zakłady dla rozmaitych powodów 2, zmarło 2, z początkiem przeto 1872 roku pozostawało 47 starców.

Ochrony: w miastach Radomiu i Sandomierzu i we wsi Grzmiącej w powiecie radomskim. We wszystkich tych ochronach znajdowało się na początku 1871 roku 70 dzieci obojej płci, w ciągu tegoż roku przyjęto 49 dzieci, razem przeto było 119. Z tych opuściło ochrony dla rozmaitych powodów 36, zmarło 15, z początkiem przeto 1872 r. pozostawało 68 dzieci. Śmiertelność w ochronach tych przedstawiała w przecieciu stosunek jak 1 do 7,9.

Oprócz tego, istnieje projekt otwarcia szóstego jeszcze domu schronienia w Szydłowcu, gdzie w roku już 1871 znajdowało się sześć osób potrzebujących przytulku, lecz dla braku zakładu dla pomieszczenia ich, udzielono tym sześciu najuboższym mieszkańcom Szydłowca do rąk znpmogiem pieniądze; fundusz zaś na dom schronienia wynosi obecnie 161 rs. 76 kop. W mieście powiatowem Koźienicach ma być otwarta ochrona, na założenie której i pierwsze zagospodarowanie, miasto powiatowe posiada w Banku Polskim 1,099 rs. 24½ k. W osadzie Lipsko, w powiecie ilżeckim, powzięto zamiar założenia domu schronienia dla starożakonných, na który to cel fundusz wynosi obecnie 351 rs. We wsi Rożkach, w powiecie sandomierskim, ma być założony dom schronienia, a to z legatu właściciela dóbr powiatu sandomierskiego, Peregryna Lanckorońskiego. We wsi Skotnikach, w powiecie końskim, powzięto zamiar otwarcia ochrony, na założenie i urządzenie której posiadany już jest fundusz 1,125 rs., w osadzie zaś Przedborzu, w powiecie końskim, ma być otwarty dom schronienia dla starców i ubogich, na założenie i pierwsze zagospodarowanie którego, złożony jest w Banku Polskim fundusz wynoszący 356 rs. 24 kop., i nareszcie w m. Staszowie, w powiecie sandomierskim, ma być otwarty szpital, na założenie i pierwsze zagospodarowanie którego, posiadany jest fundusz wynoszący 13,846 rs. 56 kop. i złożony obecnie w Banku Polskim.

W zawiadywaniu przeto rady dobroczynności publicznej gubernji radomskiej, znajduje się rozmaitych fundusów i legatów na urządzenie nowych zakładów dobroczynnych 28,711 rs. 94½ kop., licząc w to i legat właściciela dóbr Chociszewskiego, w ilości 900 rs., na utrzymanie dwóch ubogich sierot do 16-go roku życia i na nauczanie ich rzemioł w jednym z zakładów dobroczynnych gubernji radomskiej, oraz legat właściciela dóbr Lupińskiego, w ilości 5,000 rs., na ubogich powiatu sandomierskiego. W gotowiznie zaś rada ma w swem zawiadywaniu tylko 4,100 rs. 45 kop., oddanych do rozporządzenia rady gubernialnej radomskiej dobroczynności publicznej, we wrześniu 1870 r., przez były Komitet urządzający; na sumę tę złożyły się 3,242

rs. 74 kop. pochodzących z opłaty 15% od dochodów miejskich i 857 rs. 41 kop. z kar akcyznych. Szpital, zaś, ochrony, domy schronienia i inne zakłady dobroczynne w gubernji radomskiej przeszły pod zawiadywanie rady dobroczynności publicznej wraz z wszystkimi należąciami do nich kapitałami i z całym swoim mieniem, na sumę około stu tysięcy rub.; z tego należy do szpitali 67,526 rs. 10 1/2 kop., do ochron 13,387 rs. 19 1/2 kop. i do domów schronienia 8,800 rs. 45 1/2 kop. W liczbie innych zakładów dobroczynnych gubernji radomskiej, pod zawiadywanie rady dobroczynności publicznej przeszedł „sklep ubogich,” o którym uważamy za stosowne wspomnieć w kilku słowach.

W roku 1847 otwarto w Radomiu „sklep ubogich,” z kapitałem 690 rs. 7 kop.; z tych rs. 390 kop. 7 u dzielił były szpital św. Aleksandra, obecnie św. Kazimierza (w fantach pozostałych z loterii i w książkach ofiarowanych przez resursę), 300 zaś rs. pożyczono z funduszu głównego domu schronienia w Radomiu. Dochodem rocznym jaki przynosił sklep, dzieliły się pomienne dwa zakłady dobroczynne, które od 1849 do 1861 roku osiągnęły z tego sklepu 9,302 rs. 47 kop., inwentarz zaś sklepu wynosił 9,087 rs. 49 1/2 kop.

Począwszy od roku 1857, z powodu wzmagającej się konkurencji ze strony magazynów prywatnych, zwłaszcza zaś z powodu prędkiego mijania mody na przedmioty galanterijne, które sklepy ubogich prowadziły handel, interesu jego zło się pokierowało i oddano takowy pod zarząd administratora, który zobowiązał się prowadzić w tym sklepie handel za opłatą roczną 750 rs. na rzecz szpitala św. Kazimierza i 50 rs. na kapitał dla osób wstydzących się zbierać. Na zwiększenie zaś biblioteki, tenże administrator zobowiązał się przeznaczyć po 50 rs. rocznie.

Lecz administracja doprowadziła „sklep ubogich” do zupełnego upadku. W roku 1865 przeszedł on znowu pod zawiadywanie byłej rady szpitalowej opiekunów powiatu radomskiego i z decyzji byłej rady głównej opiekunów w Królestwie Polskim, po ukończeniu rachunków z administratorem, wartość przedmiotów znajdujących się w sklepie oszacowana została na 8,926 rs. 41 kop., czyli o 161 rs. 90 kop. niżej oszacowania takowych w chwili oddania sklepu w administrację. Oprócz tego, przedmioty zwrócone przez administratora okazały się bądź całkiem wysłane, z mody, bądź też oszacowaniem zbyt wysoko, dla którego to powodu nie znajdowały nabywców. Widząc niemożność prowadzenia nadal sklepu przy takich warunkach, była rada szpitalowa opiekunów powiatu radomskiego wystąpiła na początku 1870 roku z wnioskiem likwidacji interesu sklepu. Była rada główna opiekunów nie zdołała rozstrzygnąć tego wniosku do chwili zreformowania zakładów dobroczynnych kraju tutejszego; wniosek ten przeto rozstrzygnięty został przez miejscową radę gubernjalną dobroczynności publicznej, która postanowiła zlikwidować interes sklepu, zaprowadzić w nim sprzedaż po cenach zużytych, lepsze przedmioty z liczby nieprzedanych do 1-go maja 1871 roku przeznaczyć na urządzenie loterii, resztą zaś sprzedać przez licytację. Pieniądze osiągnięte z tą postanowiono rozdzielić w równych częściach pomiędzy szpital świętego Kazimierza i dom schronienia. Likwidacja sklepu ubogich, na którą uzyskano w końcu roku 1870 upoważnienie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, przyniosła 2,193 rs. 76 k. w gotowiznie i oprócz tego pozostało książek za 3,076 rs. 13 kop., co wynosi razem sumę 5,269 rs. 89 kop. Pieniądze rozdzielono pomiędzy szpital św. Kazimierza i dom schronienia, które dostały po 1,096 rs. 88 kop. książki zaś przechowywane są przy szpitalu.

W roku 1871 do rozporządzenia rady gubernjalnej dobroczynności publicznej wpłynęło ogółem 3,082 rs. 85 1/2 kop., w tej liczbie z kar akcyznych 2,117 rs. 77 1/2 kop. i dochodów nieprzewidywanych 904 rs. 7 1/2 kop., co razem z gotowizną w ilości 6,046 rs. 91 1/2 kop., które wpłynęły do rozporządzenia rady do końca 1870 r., wynosiło 9,129 rs. 76 1/2 kop.; ponieważ zaś w r. 1871 wydano z tego 421 rs. 51 1/2 kop., przeto pozostało 8,708 rs. 25 1/2 kop.

Rada gubernjalna dobroczynności publicznej, rozpatrując na każdym swym posiedzeniu sprawozdania ze stanu sum znajdujących się w jej rozporządzeniu, przysłała do przekonania, że sumy te stanowią jedyny środek niesienia pomocy. Obznajmiając się stopniowo ze stanem interesów, rada przekonywała się coraz bardziej, że niektóre z zakładów dobroczynnych mogą utrzymać się należycie z własnych funduszy, podczas gdy inne potrzebują znacznych zapomóg, oraz że wszystkie one mogą, przy dobrej administracji, zmniejszyć do pewnego stopnia swoje wydatki, za pomocą zaś dozwolonych przez prawo składek, zwiększyć sumę corocznych ofiar pieniężnych. W tym celu rada gubernjalna zaczęła rady powiatowe do oszczędności ile możności gospodarowania i do starania się o zwiększenie wpływów, sama zaś powstrzymywała się od wszelkich wydatków przedwczesnych, co sprawiło, że w 1871 roku wydano tylko 421 rs. 51 1/2 kop.

Z INNYCH GUBERNJI.

* Dnia 25 września r. b. odbyło się w Wilnie, w obecności zarządzającego okręgiem naukowym wileńskim, pomocnika kuratora, rzecz. radcy stanu M. A. Malinowskiego, całej rady pedagogicznej szkoły i wszystkich uczniów, poświęcenie domu odbudowanego kosztem 35,000 rs. i przeznaczony na lokal dla wileńskiej szkoły realnej.

Niezłocznie po poświęceniu gmachu odbył się akt uroczysty tejże szkoły.

Akt rozpoczął się od zaintonowania pieśni kościelnej: „Dziś łaska Ducha św. zgrupowała nas”. Następnie dyrektor szkoły, W. J. Łapin, miał następującą mowę:

„W roku ubiegłym spełniły się dwa ważne fakty, które miały wpływ na nasz zakład naukowy, mianowicie: został on zreorganizowany z gimnazjum realnego na szkołę realną i urządzono dlań nowy lokal.

„Gimnazja realne zreorganizowane zostały na szkoły realne na zasadzie Najwyższej zatwierdzonej, na dniu 15 maja 1872 roku, ustawy dla szkół realnych zostających pod zarządem Ministerstwa Oświecenia Publicznego. Na mocy okólnika jasnie wielmożnego Ministra Oświecenia Publicznego, z daty 16 sierpnia 1872 roku za Nr. 5,361, uczniom VI i VII klasy gimnazjów realnych dozwala się ukończyć kurs nauk na zasadzie poprzedniego planu szkolnego; inne zaś klasy zreorganizowane zostały natychmiast podług planu szkolnego, przepisane dla szkół realnych. Następnie, dnia 20 września 1872 roku, otwarto przy szkole realnej wileńskiej oddział handlowy.

„W ubiegłym przeto roku szkolnym nasz zakład naukowy miał 5 klas szkoły realnej, 6-ą i 7-ą klasę z kursen byłych gimnazjów realnych i 5-ą klasę oddziału handlowego; z rozpoczęciem zaś teraźniejszego roku szkolnego mamy już całkowitą szkołę realną o sześciu klasach z oddziałem handlowym i 7-mą klasą byłego gimnazjum realnego. Rada gimnazjalna uprasza, ażeby z początkiem 1874, roku szkolnego, t. j. gdy uczniowie teraźniejszej klasy 7-ej ukończą kurs nauk, otwarto została przy naszej szkole VII klasa dodatkowa podług nowej ustawy, z oddziałami: ogólnym, chemiczno-technicznym i mechaniczno-technicznym.

„Rada kuratorska, w swej opinii zatwierdzonej przez kuratora okręgu naukowego wileńskiego, przychyliła się do tej prośby, która przedstawiona została wyższej władzy. Stanowczo przeto zreorganizowanie naszego zakładu naukowego podług nowej ustawy nastąpi za rok.

„Uważam za stosowne przytoczyć tu zasady główne planu nauk dla szkół realnych. Wykłady w czterech niższych klasach mają wiele wspólnego z gimnazjami. Różnica zależy na tem, że w szkołach realnych nie uczą wcale języków starożytnych, lecz natomiast zwiększona jest liczba lekcji języka rosyjskiego i matematyki i wszyscy uczniowie uczą się gruntownie rysunków liniarnych i ręcznych, które w gimnazjach pozostawione są do woli.

„Uczniom, którzy ukończą trzecią klasę, służy przy wejściu do służby, prawo nie składania egzaminu dla uzyskania rangi. Podług dawnej ustawy, prawo takie służyło jedynie uczniom, którzy ukończyli z pożytkiem czwartą klasę.

„W 5-jej i 6-jej klasie oddziału zasadniczego, kurs nauk różni się znacznie od kursu nauk w gimnazjach. W jednaki sposób i wykładają się tylko nauka religji, literatura rosyjska, historia i języki nowożytne; wykład matematyki i fizyki w szkołach realnych jest znacznie obszerniejszy niż w gimnazjach. Wykładane są wreszcie w znacznych rozmiarach chemia, mechanika, historia naturalna i rysunki liniarne, z których pierwsze dwie nauki nie wchodziły wcale do planu gimnazjów, nauki zaś naturalne i rysunki liniarne wykładane są w mniejszej objętości.

„W liczbie przedmiotów wykładanych w oddziale handlowym, pierwsze miejsce zajmują prowadzenie korespondencji i buchalteria, języki francuski i niemiecki, arytmetyka handlowa i geografia handlowa. W takiej samej objętości jak w oddziale zasadniczym wykładane są nauki religji, literatura rosyjska, historia i nauki przyrodzone, te ostatnie w zastosowaniu do specjalnego przeznaczenia klasy. Uczniom oddziału handlowego nie służy prawo przechodzenia do siódmej klasy dodatkowej. Klasa 7-ma w szkołach realnych dzieli się na trzy oddziały. Oddział ogólny ma na celu głównie przysposabianie do wyższych specjalnych zakładów naukowych; do znacznej części tych ostatnich, uczniowie szkół realnych, którzy ukończą z pożytkiem kurs nauk, przyjmowani będą bez egzaminu, w innych zaś zakładach obowiązani będą złożyć jedynie egzamin sprawdzający z dwóch lub trzech przedmiotów, ze zwolnieniem ich od całkowitego egzaminu.

„W oddziale przeto zasadniczym, pierwsze miejsce należy się przedmiotom wykształcenia ogólnego, mianowicie literaturze rosyjskiej i historii. W oddziale mechaniczno-chemicznym, większą część godzin przeznaczają się na chemię, technologię i praktykę w laboratorium. W oddziale mechaniczno-technicznym, pierwsze miejsce zajmują mechanika, robienie planów maszyn i modelowanie.

„Uczniowie tych dwóch oddziałów mogą także być przyjmowani do wyższych zakładów naukowych specjalnych, lecz pomimo to otrzymują w szkole takie wykształcenie specjalne, które daje im możliwość, bez przechodzenia do wyższego zakładu naukowego, stania się pracownikami pożytecznymi na polu przemysłu. Szkoły przeto realne mają cel dwójaki: 1) przysposabianie do wyższych zakładów naukowych specjalnych, i 2) dawać tym uczniom, którzy nie posiadają środków na utrzymanie w wyższych zakładach naukowych lub którzy nie są dostatecznie przysposobieni do słuchania w nich dalszym ciągu nauk, sposobności: a) po ukończeniu dwóch klas, wejścia do służby cywilnej bez osobnego egzaminu dla uzyskania rangi; b) po ukończeniu kursu w oddziałach specjalnych, do poświęcania się czynnościom odpowiednim ich specjalności, t. j. handlowym, technologicznym lub mechanicznym.

„Przy szkole realnej zaprowadzone jest kuratorstwo, mające między innemi na celu dostarczanie środków do kształcenia się w wyższych zakładach naukowych uczniom zdolnym, lecz ubogim, i pomaganie do znalezienia zatrudnienia uczniom, którzy ukończą kurs w oddziałach specjalnych szkoły i nie przejdą do wyższych zakładów naukowych. Członkami kuratorstwa są obecnie: dyrektor szkoły, głowa miasta Wilna, O. P. i etrow, obaj na zasadzie przepisów, oraz zatwierdzone przez jasne wielmożnego Ministra Oświecenia Publicznego na dniu 16 lipca 1873 roku, aspirowane na tę godność osoby, które w liczbie sześciu przyjęły takową z swiatłem społeczeństwa; osoby te są: generał-major A. M. Ignatius, pułkownik P. M. Smysłow, pułkownik K. J. Michajłowski, radca kolejalny M. M. Czagin, inżynier P. O. Herken i zarządzający wileńskim zakładem gazu M. S. Schönfeld.

„Sama już ta okoliczność, że szkoła realna posiada kilka oddziałów, stawia wymagania co do jej lokalu, który powinien być obszerniejszy niż dla gimnazjum; dla szkoły bowiem realnej ze wszystkimi oddziałami mieć potrzeba koniecznie: 6 klas dla oddziału zasadniczego; 2 klasy dla oddziału handlowego, 3 sale dla oddziałów VII klasy dodatkowej, salę do wykładu nauki religji, wyznania rzymsko-katolickiego i osobną klasę do nauki rysunków liniarnych i ręcznych, niezbędną z powodu znacznego rozwoju kursu tych umiejętności w szkołach realnych; — razem 13 sal klasowych; oprócz tego zaś bibliotekę, laboratorium, gabinet fizyczny, gabinet nauk naturalnych, salę dla przechowywania rozmaitych zbiorów, dwie sale ustępowe, jedną dla nauczycieli, drugą dla uczniów, salę aktów uroczystych i salę dla gimnazystki; nareszcie pokój na kancelarję dyrektora i mieszkanie dla dyrektora i inspektora, dla dwóch pomocników gospodarzy klasowych i dla służby.

„W Wilnie istniało do roku 1868 progimnazjum realne o 4 klasach. W roku pomienionym zostało ono zreorganizowane na gimnazjum realne, z pozostawieniem takowego w dawnym lokalu, z dodaniem kilku tylko pokoiów, które były niestety nadzwyczaj zimne; w ogóle cały lokal był bardzo niedogodny.

„Tak smutne położenie gimnazjum realnego wywołało gorące społeczne ze strony głównego naczelnika kraju i kuratora okręgu naukowego wileńskiego. Na początku najeto na lokal dla gimnazjum dom pani Barkenberg, tymczasem zaś obmyślano byli środki dla stosownego umieszczenia naszego zakładu. Lokal pomieniony, odpowiadając w skromnych rozmiarach potrzebom gimnazjum realnego, okazał się całkiem niedostatecznym dla umieszczenia w nim szkoły realnej.

„Ubolewać należy, że tutejsza gmina miejska uznawała za niemożliwe oddać na rzecz szkoły realnej gmachów byłego kościoła franciszkańskiego, bardzo obszernych, tak iż można było zmieścić w nich nie tylko wszystkie klasy pomienione i t. d., lecz także kilka klas oddziałowych.

„Nareszcie hrabia J. O. Tyszkiewicz ofiarował na urządzenie szkoły realnej 25,000 rs.

„Do tego dodano 10,000 rs. z sumy uzyskanej od Ministerstwa Wojny za odstąpienie mu gmachów byłego gimnazjum w Kejdanach.

„Na rzecz szkoły realnej oddany został, dla przebudowania go stosownie do potrzeb, dom biskupa Pilchowskiego, legowany przez niego na utrzymanie dwóch uczniów w gimnazjum tutejszem. Za użytkowanie z tego domu, szkoła obowiązana będzie opłacać ze swoich środków specjalnych po 307 rs. rocznie.

„Z rozporządzenia zarządzającego okręgiem naukowym wileńskim, dla dozoru nad przebudowaniem domu zamianowana była osobna komisja, zostająca pod przewodnictwem dyrektora szkoły i złożona z pułkownika Smysłowa, byłego inspektora szkoły W. A. Lanina i nauczycieli E. E. Rammelmeyra, A. A. Polozowa i J. P. Trutniewa.

„Uczestnicili, panowie, swoją obecnością nasz akt uroczysty, poprzedzony poświęceniem gmachu, odnowionego i przerobionego w zastosowaniu do potrzeb szkoły.

„Z wszystkich krańców Rosji otrzymywane są wiadomości o ogromnych ofiarach gmin na korzyść kształcenia realnego. Zakładane są kosztem gmin szkoły realne, nie tylko w Twerze, Saratowie, Pskowie, Orle, Kursku i w wielu innych miastach gubernjalnych, lecz nawet w Nowozybkowie, Sarapulie, Urżumie, słowem, w takich miastach, których istnienie mało jest znane.

„W Wilnie społeczność dla kształcenia realnego znalazła wyraz dla siebie w życzeniu umieszczenia w naszym zakładzie jak największą liczbę uczniów. Tak, w roku bieżącym w pierwszej klasie było 85 wakanów, życzących zaś sobie wejść do tej klasy zgłosiło się 120, z których 60 złożyło egzamin jak najsejsiej, lecz 25 nie mogło być przyjętych jedynie dla braku miejsca. W rzeczy samej, i w nowym naszym lokalu nie jesteśmy w stanie otworzyć ani jednej klasy oddziałowej.

„Szczupłe środki nasze wystarczyły zaledwie na zadostę uczynienie nagłym, niezbędnym potrzebom szkoły.

„Pomimo szczerzego naszego życzenia dopomożenia rodzicom w umieszczeniu ich dzieci w naszym zakładzie, będziemy zmuszeni dawać wielu odpowiedź odmowną. Jedynym środkiem uniknięcia tego byłoby zbudowanie ofiocy, lecz środków skarbowych nie ma na to i takowe nie są przewidywane.

„Przechodząc do naszej działalności w ubiegłym roku szkolnym, mam zaszczyt zakomunikować następujące fakty:

„W VII klasie było 11 uczniów, z których uzyskali atestata: Włodzimierz Nikotin, Adam Obrazcow, Paweł Siwicki, Włodzimierz Lalin, Michał Sawicz, Stanisław Houwaldt, Franciszek Boguszezanin, Adam Borkiewicz i Leon Halar; dwóch zaś pozostało na rok następny dla powtórzenia kursu.

„W pozostałych sześciu klasach, liczba uczniów, którzy okazali postępy w naukach i uzyskali promocję do następnych klas, była czterokrotnie większa od liczby tych, którzy nie okazali postępów w naukach.

„Następnie inspektor szkoły odczytał nazwiska uczniów, którzy otrzymali promocję do następnych klas i uzyskali nagrody.

„Po rozdaniu nagród, odśpiewano hymn narodowy „Boże Cesarza chroń!” poczem najprzewielebniejszy biskup Józef zwrócił się do nauczycieli i uczniów z mową wysoce budującą, w której objaśnił znaczenie wykształcenia realnego, nie tylko dla przemysłu i dobrobytu państwa, lecz także dla rozwoju ucznia religijnego, które u ludzi pojmujących naukowo i głęboko życie natury, rozwija się w miarę poznawania przez nich tajników budowy wszechświata.

Nareszcie zarządzający okręgiem naukowym wileńskim, w kilku serdecznych i przenikniętych głębokim uczuciem wyrazach powitania i życzenia pomysłowości, powinszował uczniom podwójnej uroczystości szkoły, w której kształcą się oni: poświęcenia nowego gmachu szkolnego i obchodu aktu dorocznego szkoły, i przywodził im na pamięć, że dzień tej podwójnej dla nich uroczystości wypadł jednocześnie z pamiętnym na zawsze dla Moskwy i dla całej naszej ojczyzny dniem, poświęconym pamięci św. Sergiusza, zyczyl im, ażeby wspominając teraz i pamiętając zawsze na przyszłość o zaszczytnym, świętym życiu i czynach patriotycznych wielkiego cudotwócy Radoneżskiego, pełnego chwały obrońcy, gorliwego pośrednika i orędownika ziemi rosyjskiej, pielegnowali, spotęgowali i zachowali na całe życie w sercach swoich niezachwianą, pełną poświęcenia, gorącą miłość synowską dla św. Kościoła i dla ukochanych, wielkich naszych Monarchji i ojczyzny.

Po ukończeniu tego powitania ze strony M. A. Malinowskiego, zaintonowano znowu hymn narodowy, poczem goście oglądali cały lokal szkoły. (Wileński Wiadom.)

* Do archangielskiego okręgowego zarządu Towarzystwa udzielania pomocy przy rozbiciu się okrętów, zarządzającego pod Najdostojniejszą Opieką Jej Cesarskiej Wysokości Wielkiej Księżny Cesarzowej, wniesiono od 1-go stycznia do 1-go września roku bieżącego, składek od członków i ofiar jednorazowych na sumę około 1,227 rub. (Gon. Urzęd.)

* Irucki Dziennik Gubernjalny, donosi o odkryciu i zadeklarowaniu sześciu nowych kopali złota w rozmaitych miejscach Syberji Wschodniej, oraz o odkryciu przez braci Butinów pokładów węgla kamiennego, pomiędzy miastem Nerezyńskiem a stacją Morsokowa. (Gon. Urzęd.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

* Paris-Journal podaje następujące szczegóły o króku zrobionym do marszałka Mac-Mahona w zeszły poniedziałek: „Była już godzina wpół do drugiej z południa, powiada ten dziennik, gdy generał Changarnier, prezes zebrania Pradié, p. Audiffret-Pasquier, prezydent prawa gościa i p. Laroze, prezes zebrania des Réservoirs, zostali przyjęci na posłuchaniu przez marszał-

ka Mac-Mahona, prezydenta rzeczypolitej, który już zrana uprzedzonym został o tym ich kroku. Trzej szanowni deputowani przybyli w imieniu grup, wśród których prezydya, a które wydelegowały ich w tym celu, i zawiadomili półurzędowo marszałka o chęciach objawionych przez wszystkie frakcje stronnictwa zachowawczego, ażeby zaraz po powrocie zgromadzenia, wnieść na jego posiedzenie żądanie przedłużenia władzy prezydenta rzeczypolitej oraz zapytać marszałka, najpierw, czy przyjmuje takie przedłużenie swej władzy a powtórę, pod jakimi warunkami zgodzi się na to. Marszałek odpowiedział, iż trwa zawsze w chęci nierozłączania się od stronnictwa zachowawczego, którego głosy wyniosły go na urząd prezydenta, że w skutek tego przyjinie przedłużenie swej władzy, jeżeli mu takowe zostanie zaoferowane przez zgromadzenie, a następnie wymieniał warunki, jakie uważa za stosowne postawić, nie z żadnych pobudek osobistych, lecz ze względów na dobro kraju; warunki te wydały się słusznymi i prawowitemi trzem delegatom, którzy zobowiązali się przedstawić je zebraniom, których są przedstawicielami. Warunki te można streścić w kilku słowach: marszałek żąda aby jego władza była ściślej oznaczoną i ażeby prawo interwenjowania uczyniło jego położenie trwałszem i silniejszem. Pozostawia on zresztą zgromadzeniu uregulowanie tych kwestji w sposób, jaki uzna za najkorzystniejszy dla dobra kraju.

* Sejm królestwa pruskiego otwarty zostanie w dniu 12 listopada. Zdaje się jednak, że posiedzenia nie zostaną zagrane przez Cesarza Wilhelma osobiście, albowiem monarcha ten uznał się jeszcze na lekką niedyspozycję zdrowia. Wypadek wyborów osiągnięty do tej chwili, nie dalekim jest od przewidywanego poprzednio rezultatu.

* Windom, pisze Indép. Bølge z dnia 7 b. m., że z trzech południowych królestw niemieckich, Saksonja już się oświadczyła na korzyść zjednoczonego prawa cywilnego; zaś sama kwestja wniesioną będzie zapewne na porządek dzienny w parlamencie bawarskim.

Parlament wiedeński.

* Sesja austriackiej rady państwa otwarta została dnia 5-go listopada przez cesarza Franciszka-Józefa mową tronową, w której powiedziałem jest między innemi: „Szanowni panowie obu izb rady państwa! Wiedzę z radością, że spełniając obowiązki obywateli państwa, zgromadziście się naokoło tronu mego; witam was wyrażając wam cesarskie me pozdrowienie. Rozpoczął się nowy okres naszego życia konstytucyjnego; przez utworzenie izby deputowanych za pomocą bezpośrednich wyborów, reprezentacja państwa uzyskała samostojność i utworzone są podstawy, na których wszystkie stronnictwa przedstawiać mogą w pełnej mierze swe roszczenia i życzenia. Obecnie waszem zadaniem, szanowni panowie, będzie dalsza rozprawa praca na uzyskanej już podstawie, oraz zapewnienie — idąc ręką w rękę z rządem moim — wzmocnienia dalszego rozwoju zgodnych z ustawą instytucji naszych. Po okresie bardzo znacznego rozwoju ekonomji narodowej, nastąpił jeden z tych zwrotów, które w życiu ekonomicznem narodów, skutkiem przecenienia siły kapitałów i zbytniego wyżełnienia, kredytu, zdarzają się od czasu do czasu z siłą nieprzewidywalną. Rząd mój trzymając się w granicach praw i odpowiedzialności swej, dokładał wszelkich możebnych starań dla zabezpieczenia handlu i przemysłu od zgubnych wstrząśnięć zaufania. Rozporządzenia, które wydane zostały w tym celu na zasadzie § 14 zasadniczego prawa państwa, przedstawione zostaną wam, panowie, do zgodnego z konstytucją rozstrzygnięcia. Rząd mój proponuje wam jednocześnie środki, które zdają się być stosownymi dla pośmieszenia zachwianego zaufania, zabezpieczenia działalności ekonomicznej od długiego zastój i przywrócenia handlowi zdrowych podstaw. Z projektu budżetu który przedstawiony zostanie wam niezwłocznie, przekonacie się, panowie, o urzeczywistnieniu zasad oszczędności, które przestrzegane być powinny ściśle dla utrzymania finansów państwa w stanie zadowalniającym. Tak samo przedstawione zostaną wam wkrótce projekta do praw, niezbędnych dla wypełnienia próżni, — powstałej skutkiem wypowiedzenia zawartych z stolicą apostołską konwencji, — w prowadzawstwie w przedmiocie stosunków pomiędzy kościołem katolickim i władzą państwa. Rząd mój uważa reformę całego kodeksu karnego, jak również postępowania sądów cywilnych i konieczne ztąd ostateczne ustanowienie ustawy sądowej, jako najważniejsze swe zadanie. Pomimo trudności z jakimi walczyć musiała powszechna wystawa przemysłowa, przedsięwzięcie to doszło do świetnego rozwoju i pomysłowości i uzyskało wszechstronne uznanie i pochwały. Dobroczynny wpływ powszechnej wystawy przemysłowej na moralne i materialne życie narodów, na rozwój oświaty, na ożywienie ducha twórczości i działalności przemysłowej, jak również na ocenienie uczciwej pracy, uznany zostanie we wszystkich częściach świata. Mogę wywrzeć z radością zadowolnieniem, iż w pokojowej tej walce, walezyliście chlubnie, osiągnąwszy rezultata, napelniające serce patriotyczne dumą i nadzieją. Odwiedziny monarchów sąsiednich, jak również dalekich państw, podczas powszechnej wystawy przemysłowej, ściślej wzięły przyjaźni z temi państwami, powiększyły rejonjnie pokój i nadały większą powagę stanowisku monarchji.”

Telegramy z gazet zagranicznych.

* Wersal, 5 listopada. Zgromadzenie narodowe zebrało się dziś na nowo. Po odczytaniu odezw marszałka-prezydenta, prezes zgromadzenia narodowego, p. Buffet odczytał podpisany przez p. Changarnier i innych przywódców wszystkich frakcji prawicy wniosek na korzyść 10-letniego przedłużenia władzy mar-

szalka Mac-Mahona. Echassieriaux (bonapartista) stawia wniosek, ażeby wyborcy zwolnili z 4 stycznia 1874 roku, celem rozstrzygnięcia przyszłego kształtu rządu i oświadczenia się na korzyść, czy to cesarstwa, czy też Rzeczypospolitej, lub królestwa. Goulard żąda, ażeby przyspieszono obrady nad wnioskiem p. Changarnier. Dufaure nie występuje wprawdzie przeciwko temu wnioskowi, lecz żąda, ażeby wnioski Changarniera i Echassieriaux przekazane zostały tej samej komisji, której powierzono zostanie rozpoznanie praw konstytucyjnych. Zgromadzenie narodowe uchwaliło następnie znaczną większością nagłość co do wniosku p. Changarnier i nie przyjęło nagłości co do wniosku p. Echassieriaux. Juliusz Grévy popierał wniosek za przekazaniem wniosku p. Changarniera zażnamować się mającej komisji dla rozpoznania praw konstytucyjnych, udowadniając jednocześnie, iż zgromadzenie narodowe nie ma prawa ustanawiania władzy na przeciąg czasu, przekraczający termin swego istnienia. Wniosek p. Dufaure odrzucony, został następnie 362 głosami przeciwko 348. Skutkiem tego wniosek p. Changarnier przekazany zostanie osobnej komisji, zgodnie z wyrażeniem przez rząd zlanien.

* *Trianon, 4 listopada. (Proces Baraïne).* Po ponownym przesłuchaniu agentów Rabasse i Mies, którzy potwierdzili, iż oddali pułkownikowi Stoffel depesze i gdy Stoffel oświadczył powtórnie, iż otrzymał wprawdzie pomienione depesze, lecz odczytał je na bok, nie zwracając na nie uwagi, komisarz rządowy składa oświadczenie, iż zastrzega sobie rozpoczęcie kroków sądowych przeciwko pułkownikowi Stoffel za zatajenie depesz.

* *Wiedeń, 6 listopada.* Obecnie nie ulega już wątpliwości, iż w radzie państwa zaproponowanemu zostanie zaciągnięcie pożyczki na drodze podpisów publicznych w sumie 100 milionów guldenów, nominalnie 120 milionów. Zapowiedziany w mowie tronowej stosowny projekt do prawa, podług wszelkiego prawdopodobieństwa, przedstawiony zostanie radzie państwa już w tych dniach.

p. o. Redaktora Henryk Bartsch.

PRZEWODNIK WARSZAWSKI

Komitet Towarzystwa Resursy Kupieckiej.

Zawiadamia, że w Resursie będą miały miejsce **trzy Poranki muzyczne**, poświęcone muzyce klasycznej, urządzone staraniem p. **Józefa Wieniawskiego**, dla Członków Towarzystwa i wprowadzonych przez nich gości, w dniach: 28 paźd. (9 listop.), 4 (16) i 11 (23) listopada b. r. o godz. 1-ej z południa. Bilety wejścia wydawane będą w Resursie każdego dnia od godziny 5-ej do 8-ej wieczorem. Abonamentowe na wszystkie trzy Poranki, dla Członków po rsr. 1 kop. 50, dla obcych po rsr. 3. Bilety na jeden poranek, dla Członków po kop. 75, dla obcych po rsr. 1 kop. 50 od osoby.

Dyrektor Józef Zelt. Sekretarz, Fr. Drzewiński. 6493.

Warszawa
dnia 27 października (8 listopada).

Widowiska.

WIELKI TEATR. — Dziś, w sobotę, opera komiczna w 3

aktach: **Duch wojewody.** — Początek o godzinie 7 i pół. — *Jutro*, w niedzielę, balet **Meluzyna.** — *Wczoraj*, było osób 1078.

TEATR ROZMAITOŚCI. — Dziś, w sobotę, komedia w 3-ach aktach: **Przezniona mama.** — komedia ze śpiewkami, **Ozula struna.** — Początek o godzinie 7 i pół. — *Jutro*, w niedzielę, komedia **Lady Tartuffe.**

Program trzech Poranków Muzycznych w resursie kupieckiej.

Poranek 1-szy

(w niedzielę d. 28 paźd. (9 listopada) o godzinie 1-ej z południa.)

1) Kwartet (op. 47, Es dur) Schumann, na fortepian, skrzypce, altówkę i wiolonczellę: — a) Sostenuto e Allegro — b) Scherzo; c) Andante cantabile — d) Finale. 2) Sonata quasi una Fantasia (op. 27, Nr. 2, Cis moll) Beethovena, na fortepian; — a) Adagio; b) Allegretto; — c) Presto agitato. 3) Trio (op. 6, F-dur) Bargaia, na fortepian, skrzypce i wiolonczellę; — a) Adagio e Allegro energico; — b) Andante sostenuto; — c) Scherzo; — d) Allegro con fuoco.

Fortepian: p. Józef Wieniawski; Skrzypce: p. Górski; altówka: p. Liebrecht; Wiolonczella: p. Thalgrün.

Poranek 2-gi

(w niedzielę d. 4 (16) listopada o godzinie 1-ej z południa.)

1) Kwartet (dzielo pośmiertne, D-moll) Schuberta, na instrumenta smyczkowe: — a) Allegro; — b) Andante con moto; — c) Scherzo; — d) Presto. 2) Sonata (op. 53, D-dur) Mozarta na 2 fortepiany; — a) Allegro con spirito; — b) Andante; — c) Allegro molto. 3) Trzecie Trio (op. 52, B-dur) Rubinstein, na fortepian, skrzypce i wiolonczellę; — a) Allegro; b) Adagio; — c) Presto; — d) Allegro appassionato.

Fortepian: panna Melania Więkowska i p. Józef Wieniawski; 1-e skrzypce: p. Górski; 2-e skrzypce: p. Stiller; altówka: p. Liebrecht; wiolonczella: p. Thalgrün.

Poranek 3-ci

(w niedzielę d. 11 (23) listopada o godz. 1-ej z południa.)

1) Kwartet (op. 11, Nr. 1, D-dur) Mendelssohna, na instrumenta smyczkowe: — a) Molto allegro vivace; — b) Menuetto; — c) Andante espressivo; — d) Presto con brio. 2) Druga Wielka Sonata (op. 39, As-dur) Webera na fortepian; — a) Allegro moderato; — b) Andante; — c) Menuetto capriccioso; — d) Rondo. 3) Pierwsze Wielkie Trio (op. 47, D-moll) Liszta, na fortepian, skrzypce i wiolonczellę; — a) Allegro; — b) Andante; — c) Scherzo; — d) Finale.

Fortepian: p. Józef Wieniawski; 1-e skrzypce: p. Górski; 2-e skrzypce: p. Stiller; altówka: p. Liebrecht; wiolonczella: p. Thalgrün.

DOLINA SZWAJCARSKA. — *Jutro*, w niedzielę, **koncert** orkiestry warszawskiej pod dyrekcją Lewandowskiego i Kuhne. Program: I. Marsz weselny, Dobrzyński; Auf Flügeln der Höhe, wale (nowy), Keller-Bela; Schiffer Abschied Gondellied, Jungmann; Szezebiotka-polka, Lewandowskiego. — II. Uwertura „Lodo-vico”, Herolda; „Amorosa”, polka-mazurka (nowa), kapelmajstra Horna; Ave Maria, Schuberta; „Traviata”, potpourri Verdięgo; Zawierucha, oberek fantastyczny, Lewandowskiego. — III. Uwertura „Zyromdziści”, Liszta; Hortensja, wale koncertowy, Lange; Marsz grecki, wykona na harfie, p. Pistor; Galop, Herda. — Początek o godzinie 4 i pół; — cena wejścia kop. 20.

GABINET ZOOLOGICZNY (w gmachu uniwersytetu warszawskiego). — *Otwarty w niedziele* bezpłatnie.

WYSTAWA TOWARZYSTWA ZACHĘTY SZTUK PIĘKNYCH. — *Otwarta codziennie*, od godziny 11-ej rano do godziny 5-ej po południu, w gmachu obok kościoła św. Anny. — Wejście od osoby w dniu powszednim kop. 15; — w niedzielę zaś i święta kop. 5.

TIVOLI. — *Dziś i codziennie*, **Koncert orkiestry warszawskiej** pod przewodnictwem dyrektora Adolfa Sonnenfelda. — Początek o godzinie 7-ej. — Wejście kop. 15.

* W dniu 26 (7) bież. mies. i roku, chorych w 8-miu ogólnych szpitalach: przybyło 48, wyzdrowiało 33, umarło 5, pozostało 1670 (mężczyzn 835, kobiet 835), z nich w szpitalu starożytnym: mężczyzn 185, kobiet 144.

BIURO INFORMACYJNE

o nędzy wyjątkowej sprawdzonej przez Siostry Miłosierdzia, poleca miłosierdziu publiczności Warszawskiej. ulica Erywańska № 8 nowy.

Nr domu	Ulica	Nazwisko lub inicjały	U W A G I
6	Smocza	Cybulska Anto-nina	Wdowa, chorowita, dzieci dr. czworo.
2313	Mila	Haim-Malachowski	Cieężko chory, dzieci drobnych czworo.
3	Zytnia	Maliszewska Marja	Cieężko chora.
12	Smocza	Fordaska Jó-zefa	Lat 73, obłożnie chora.
41	Piwna	Jaworski Paweł	Lat 74, od roku obłożnie chory.
37	Złota	Lechowska Ma-rja	Wdowa, dzieci dr. czworo, jedno kaleka.
18	Wielka	Ciecierska Agnieszka	Wdowa, chora na nogi, dz. drob. 6-ro.
60	Chłodna	Czarska Anto-nina	Mąż nieobecny, dz. dr. troje.
13	Wielka	Dakoska Elżbie-ta	Wdowa, dzieci drob. troje, matka stara.
237	Praga Wo-łowa	Wyczalkowska Franciszka	Od lat sześciu chora.
28	Browarna	Szybowska Ju-lia	Wdowa, dzieci czworo.
35	Królewska	Żyrafka Anto-nina	Bez nogi, chora na rózę w głowie.
89	Solec	Sadoska Marja	Wdowa, dzieci drob. dwoje, mieszka w komórze.
14	Browarna	Dmoska Anto-nina	Lat 78, niedołężna.
16	Browarna	Słowska Magda-lena	Lat 68, wdowa i niedołężna.

Przyjechali: — Jeneral-adjutant: *Orłow*, z Kijowa, *Minkiewicz*, z zagranicy; — jeneral-lejtnant *Chomentowski*, z Brześcia Litewskiego; — jeneral-major *Orszak* Jego Cesarskiej Mości książę *Imierzyński*, z zagranicy.

Ceny Targowe.

dnia 26 Października (7 Listopada) 1873 roku.

RODZAJ PRODUKTÓW	Czwartek	Korzec od — do
	Rsr. kop.	Ruble sr. i kopiejki
Pszemica 242 funtów smol. i ordyn.	13 92	8 10 8 70
" " psra i dobra wyborowa	13 92	8 10 8 70
Żyto 232 " " "	10 8	5 70 6 30
Jęczmień 2 i 4-ro rządowy	8	4 35 5
Owies 16 " " "	5 16	3 — 3 22 1/2
Siemię lniane 10 " " "	10 8	5 85 6 30
Mąka parowa pszenna 000 pud.	—	2 60 2 70
" " " " "	—	2 30 2 40
" " " " "	—	2 10 2 25
" " " " "	—	1 90 2 5
" " " " "	—	1 80 1 87 1/2
" " " " "	—	1 55 1 75
Jaryny: Kartofle	—	1 65 1 95
Okrasa: Masło świeże funt	—	10 — 11 —
" " solone pud	—	— 4 —
Olej rzepakowy	—	— 4 50
" " " " "	—	— 4 —
Słódzkie szkockie beczka	—	15 — 18 —
" " " " "	—	35 — 40 —
Siano pud	—	25 — 27 1/2
Stom	—	— 16 — 17 —
Drzewo opałowe twarde sześ. kub.	—	11 — 12 —
" " miękke	—	7 1/2 — 7 3/4
Olej skalny funt	—	— 1 — 1 1/2

Dowoz: Osią, Koleją i Wisłą.

Pszemicy 3100, żyta 1200, jęczmienia 1000, owsa 300 korey.

Żyto wyborowe płacono rs. 5 kop. 92 1/2 — rs. 6 kop. 15.

Cena okowity dnia 26 października (7 listopada).

wiadro od rs. — 1.95
garniec od rs. — 1.98
Pojedyncza szynkarska — 1.99
Stosunek garnca do wiadra 100:307 1/4. (G. H.)

KURS GIEŁDY WARSZAWSKIEJ

dnia 27 Października (8 Listopada) 1873 roku.

W e k s l e.	Żądano	Płacono.
R. s. k. j. R. k. j.		
Berlin	100 Tal.	2 m. 111 82 1/2 111 52 1/2
Gdańsk	"	2 m. 111 67 1/2 111 37 1/2
Hamburg	300 B. Mk.	2 m. — — —
Londyn	1 Ft. Sster.	3 m. 7 45 1/2 7 43 1/2
"	"	kr. ter. — — —
Paryż	300 Frank.	10 d. 89 55 89 25
"	"	89 70 89 40
Wiedeń	150 Zł. W. A.	2 m. 96 90 96 90
"	"	97 72 97 27 1/2
Petersburg	100 Rsr.	3 m. 98 50 98 25
"	"	3 d. 100 — —
Moskwa	"	1 m. — — —

Akcie i Obligacje Kolei Żelaznych.

Akcie Głównego Towarzystwa Rosyjskiego dróg żelaznych rsr. 125 — — 141 75

Obligacje Główn. Tow. Ros. dróg żelaznych po franków 2,000 za rs. 100 — — 98 50

Akcie drogi żelaznej Warsz.-Wied. za sztukę 94 — — 98 —

Obligacje drogi żelaz. Warsz.-Wied. po 500 fr. — — 84 50

Obligacje drogi żelaz. Warsz.-Wied. po 100 talarów za sztukę — — 104 50

Akcie drogi żelaznej Warsz.-Bydg. za rs. 100 72 — — 74 75

Akcie drogi żelaznej Warsz.-Teresp. za rs. 100 113 50 112 50

Obligacje drogi żelaz. Warsz.-Terespolskiej — — — —

Akcie drogi żelaznej fabr. Łódzkiej rs. 100 102 50 — —

Akcie banku handl. w Warszawie po 250 rs. — — — —

Akcie banku hand. War. IV Em. z wpłatą rs. 100 — — — —

Akcie banku handlowego w Łodzi po 100 rs. — — — —

Akcie banku dyskontowego w Warszawie za sztukę rs. 250 — — — —

Akcie Warsz. Towarz. Ubezp. od ognia za sztukę z wpłatą rsr. 125 — 125 — 124 —

Akcie Towarz. Łazienek i Łaźni rs. 500 — 510 — —

Papiery Publiczne (bez wartości kuponów).

Oblig. Skarbu za rs. 100 — — — — 92 —

Obligacje cząstkowe z 1835 zlp. 500 za sztukę — — — — 111 —

Certyfikaty Banku na Oblig. cząstk. lit. A. po zlp. 300 sztukę. — — — — 51 —

Lit. B. po zlp. 200 za sztukę bez kuponu — — — — 34 —

Dowody Komisji Centr. Likw. za rs. 100 — — — — 80 —

Listy Zastawne III-go Okresu Serji pier-wszej za rs. 100 — — — — 94 40 94 10

Listy Zastawne III-go Okresu Serji dru-giej za rs. 100 1) — — — — 93 30 93 —

Listy Zastawne nowe 5% z r. 1869 2) — — — — 92 90 92 60

5% Listy Zastawne miasta Warszawy 3) — — — — 89 — 88 70

" " " " " II Serji — — — — 88 — 87 70

5% Listy Zastawne miasta Łodzi 4) — — — — — — —

Listy likwidacyjne za rs. 100 5) — — — — 79 10 78 80

5 pożyczka rosyjska Siglitz z 1854 za rs. 100 — — — —

6 pożyczka rosyjska Siglitz z 1855 za rs. 100 — — — —

Bilety Banku Ces. Ros. z r. 1860 za rs. 100 — 96 30 95 80

Metaliiki Lutowe za rs. 100 — — — — 101 50 100 75

" " " " " — — — — 100 75 — —

Rosyjska pożyczka prem. z 1864 rs. 100 — 158 — 157 50

" " " " " ditto ostoplowana — — — —

" " " " " 1866 rs. 100 — 155 50 — —

" " " " " ditto ostoplowana — — — —

5% Listy Zastawne Rosyjskie — — — — 105 50 105 —

M o n e t y.

Pół-Imperjały Rosyjskie — — — — 6 15

Dukaty Holenderskie nowe ważne — — — — 3 63

Pruskie bilety kasowe — — — — 1 12 —

Bilety bankowe austriackie — — — — 66 —

1) Wartość kuponu bieżącego od Listów Zastawnych rs. 1 k. 50

2) Wartość kuponu od Listów Zastawnych nowych rs. 1 k. 87 1/2

3) Wartość kuponu Listu Zastawnego m. Warszawy — k. 50

4) Wartość kuponu Listu Zastawnego m. Łodzi rs. — k. 9 1/2

5) Wartość kuponu od Listów Likwidacyjnych rs. 1 k. 73 1/4

OGŁOSZENIA RZĄDOWE.

UWADOMIENIA I PRZYWILEJE ZAWIADOMIENIA I ПРИВИЛЕГИИ

N. D. 5933. Departament Handlu i Rękodziel.

Na zasadzie 145 art. Ust. Przem. (Zb. Pr. T. XI), podaje do wiadomości publicznej, że w d. 21 Marca r. b. otrzymał prośbę od doktora Zawiałowa i technologa Włodowskiego o wydanie im 10-letniego przywileju na sposób wyrobu papieru w maszynach wodnych.

N. D. 5940. Departament Handlu i Rękodziel.

Na zasadzie 145 art. Ust. Przem. (Zb. Pr. T. XI), podaje do wiadomości publicznej, że w d. 9 Marca r. b. otrzymał prośbę od Architekta Kulskiego o wydanie cudzoziemcowi D. Noble 10-letniego przywileju na udoskonalenie przy przerobieniu włókien produktów celem wyrobu masy papierowej.

N. D. 5935. Departament Handlu i Rękodziel.

Na zasadzie 145 art. Ust. Przem. (Zb. Pr. T. XI), podaje do wiadomości publicznej, że w d. 16 Marca r. b. otrzymał prośbę od p. Ka- upe o wydanie cudzoziemcom D. Webster 3-letniego przywileju na udoskonalenie w sposobie zastosowania gazowych oraz parowych pierwiastków do rafinowania metali.

N. D. 6318. Departament Handlu i Rękodziel.

Na zasadzie 145 art. Ust. Przem. (Zb. Pr. T. XI), podaje do wiadomości publicznej, że w d. 14 Maja r. b. otrzymał prośbę od p. Ga-nienko o wydanie cudzoziemcowi Skala 5-letniego przywileju na udoskonalony aparat dy-fuzyjny pod nazwą „Kolorizator” (Колоризаторъ).

N. D. 5948. Departament Handlu i Rękodziel.

Na zasadzie 145 art. Ust. Przem. (Zb. Pr. T. XI), podaje do publicznej wiadomości, że prawo do przywileju wydanego cudzoziemcowi F. E. Duckham na wagi hydrostatyczne z za-stosowaniem do probowania mocy łufowców odstąpione zostały kompanii cudzoziemskiej Duckhamskich maszyn wawogoch.

N. D. 5931. Departament Handlu i Rękodziel.

Na zasadzie 145 art. Ust. Przem. (Zb. Pr. T. XI), podaje do publicznej wiadomości, że w d. 22 Marca r. b. otrzymał prośbę od p. Ka- upe o wydanie cudzoziemcom Kori 10-letniego przywileju na udoskonalony sposób otrzymywa-

nia sztucznego opalu czyli cegiełek (briquets) oraz na aparaty do takowych.

N. D. 6335. Kollegium Kościelne Zboru Ewangelicko-Augsburskiego w Warszawie.

W wykonaniu uchwały Zboru E. A. War-szawskiego przez Konsystorz E. A. Warszaw-ski zatwierdzonej, Kollegium Kościelne ma za-szczyt niniejszem wezwać wszystkich posiada-czy placów dziedzicznych na tutejszym cmentarzu, E. A. za Wolskimi rogatkami, aby w ciągu je-dnego roku licząc od d. 1 (13) Listopada 1873 r. zechcieli się zgłaszać do Kancelarii Kollegium, przy ulicy Królewskiej pod Nr. 15, z podania-mi na papierze bez stempla o nowe konsensy, dołączając posiadane dowody, jako to stare konsensy lub kwity z wniesionej opłaty za na-bycie placu dziedzicznego, a zarazem złożyli kop. 30 za nowo wydane się mający konsensy.

W kościele Kollegium Kościelne ostrzeżenie wszystkich posiadaczy wspomnianych placów, że po upływie wyznaczonego terminu t. j. po dniu 1 (13) Listopada 1874 r. place, na które wydane nowych konsensów nie nastąpiło, uważane będą za nie mające właścicieli i jako takie z mocy Ordynacji Kościelnej na własność Zboru przejdą i ponownie sprzedane będą. Warszawa d. 13 (25) Paźd. 1873 r. Prezes E. Strasburg. Notariusz K. Heinrich.

N. D. 6554. Dyrekcja Szczęśliwego Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego w Kielcach.

Zawiadamia członków Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego, że na dobra niżej wy-mienione zostały pożyczki Kredytowe Serji I z r. 1869 obciążone mającej pierwszą omych hipotekę do wysokości sum poniżej zamieszczonych, a mianowicie: 1. Dobra Łagiewniki w powiecie Stopnickim, zamierzone obciążenie wynosiło na rs. 9,550. 2. Dobra Wilczkowice w powiecie Miechowskim, zamierzone obciążenie wynosiło na rs. 12,750. 3. Dobra Janowice w powiecie Stopnickim, zamierzone obciążenie wynosiło na rs. 6,550. 4. Dobra Łukowa w powiecie Jędrzejowskim, zamierzone obciążenie wynosiło na rs. 10,900. 5. Dobra Suliszów w powiecie Stopnickim, zamierzone obciążenie wynosiło na rs. 10,300. 6. Dobra Łaszów w powiecie Miechowskim, zamierzone obciążenie wynosiło na rs. 11,900. 7. Dobra Pięstrze w powiecie Stopnickim, zamierzone obciążenie wynosiło na rs. 30,550. 8. Dobra Chmielów w powiecie Pińskowskim, zamierzone obciążenie wynosiło na rs. 18,700.

Zarządy jakiegoby przeciw obciążeniu w powyższej wysokości dóbr tu wymienionych czynione być mogły przez Stowarzyszonych, rozbiране

będą, jeżeli nadesłane zostaną do Dyrekcji Głównej w ciągu tygodni 5, a do Dyrekcji Szczęśliwej w ciągu tygodni czterech, od daty niniejszego ogłoszenia.

Kielce d. 18 (30) Października 1873 r. Prezes, E. Rożycki. Pisarz Janeczka.

